

การจัดและการบริหารการศึกษาต่อเนื่อง

ชาญชัย อาจินสมอาจารย์
เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป ๕
กองบริการการศึกษา วิทยาเขต
ปัตตานี

ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการจัดและการบริหารการศึกษาต่อเนื่องมีอยู่มากมาย วิธีการและมาตรการสมัยใหม่ได้ถูกนำมาใช้แก้ปัญหาดังกล่าว ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับมุมมองการศึกษาต่อเนื่อง ตลอดจนนโยบายและจุดมุ่งหมายของการศึกษาต่อเนื่องและเครื่องมือของสถาบัน (การศึกษาในระบบ นอก ระบบ ไม่เป็นทางการ) ที่ได้จัดตั้งขึ้นเพื่อให้บริการทางการศึกษาเพื่อสนองความต้องการของกลุ่มผู้เรียนเป้าหมาย สิ่งดังกล่าวมีผลกระทบเป็นอันมากในรูปของบทบาทขององค์การบริหารและเอกชน หน่วยงานและสถาบันทางการศึกษา ตลอดจนความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ดังกล่าวแล้ว

นโยบายและจุดมุ่งหมายของการศึกษาต่อเนื่อง

ทุกวันนี้ ประเทศส่วนใหญ่ในภูมิภาคได้ดัดแปลงนโยบายและ

จุดมุ่งหมายการศึกษาต่อเนื่องของตัวเอง โดยมีรูปแบบหลาย ๆ รูปแบบในหลาย ๆ แนวทาง

ในออสเตรเลีย คำว่าการศึกษาผู้ใหญ่ การศึกษาชุมชน การศึกษาต่อเนื่องและการศึกษาตลอดชีวิต เป็นคำที่เข้าใจกันอย่างกว้างขวาง การศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษาต่อเนื่องสามารถแบ่งออกเป็น ๓ ประเภท คือ (ก) โปรแกรมที่เน้นวิชาชีพ (ข) โปรแกรมการศึกษาทั่ว ๆ ไป สำหรับความสนใจทั่วไป สันทนาการ และการพัฒนาส่วนบุคคล และ (ค) โปรแกรมสอนซ่อมเสริมสำหรับช่วยเหลือกลุ่มคนผู้เสียเปรียบ

การศึกษาผู้ใหญ่เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของระบบการศึกษาของจีน เป็นการให้การศึกษาแก่ผู้ที่อยู่ในวงการผลิต ข้าราชการ ซึ่งรู้จักในนามของการศึกษาสำหรับชาวนา การศึกษาของคนงานจีน ได้เน้นการศึกษาดังกล่าวมาก

...ในการทำให้จีนเป็นมหาอำนาจทางสังคมนิยมสมัยใหม่ มีความจำเป็นอย่างมากที่คนงานเป็นจำนวนมาก ชาวนา และผู้ทำงานฝ่ายอื่น ๆ จำต้องสนองตอบข้อกำหนดของโปรแกรมเพื่อให้เป็นพนักงานที่มีคุณสมบัติที่เหมาะสม...

โดยทั่ว ๆ ไป การศึกษาในอินโดนีเซียมุ่งไปที่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมมนุษย์สู่ทิศทางที่พึงประสงค์ ความพยายามในการทำสิ่งดังกล่าว ได้อาศัยการศึกษาในระบบและการศึกษานอกระบบ โดยมีเนื้อหาต่อไปนี้ (๑) ความรู้หรือข้อมูลที่จำเป็นในชีวิต (๒) ทักษะที่ใช้เพื่อให้มีรายได้เพียงพอ และ (๓) ทิศทางและเจตคติในการพัฒนาจิตใจ

องค์ประกอบของการศึกษานอกระบบซึ่งยึดมโนทัศน์การศึกษาต่อเนื่องมีดังนี้ (๑) การศึกษาซ้ำ

(re-education) และ (๒) การศึกษาการติดตามผล (follow up education) ภารกิจของการศึกษาซ้ำ ในการศึกษานอกระบบ ยังหมายถึง การปลูกฝังวัฒนธรรมซ้ำให้กับชาวอินโดนีเซีย (re-culturation) เป้าหมายของการศึกษาการติดตามผลก็คือ ผู้ที่ได้รับการศึกษาในระบบ แต่ด้วยเหตุผลบางประการไม่สามารถจะเรียนต่อได้ หรือต้องออกไปทำงานก่อน การศึกษาการติดตามผลอาจให้ความหมายได้ว่า เป็นการศึกษาสำหรับคนที่มียางทำแล้ว แต่มีความรู้สึกอยากที่จะเพิ่มคุณภาพและผลผลิตในงานของเขา

ในญี่ปุ่น การศึกษาได้แบ่งออกเป็น ๓ ประเภทคือ การศึกษาในบ้าน การศึกษาในโรงเรียน และสังคมศึกษา โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของสถานที่เรียนและประชากรเป้าหมาย สังคมศึกษาในญี่ปุ่นหมายถึง กิจกรรมทางการศึกษาที่เป็นระบบ ซึ่งจัดให้กับเยาวชนและผู้ใหญ่เป็นส่วนใหญ่ รวมทั้งพลศึกษา และกิจกรรมทางสันตนาการ แต่ไม่รวมถึงกิจกรรมทางการศึกษาที่จัดเป็นโปรแกรมในโรงเรียน ดังนั้น สังคมศึกษาจึงรวมถึงกิจกรรมการเรียนรู้ที่เป็นระบบต่าง ๆ ที่จัดขึ้นในทุกโอกาสและสถานที่ใด ๆ ภายนอกโรงเรียน มาตรการที่ได้รับความนิยมเร็ว ๆ นี้รวมถึงการจัดองค์กรใหม่ในระบบการศึกษาโดยเน้นระบบการศึกษาตลอดชีวิตในฐานะเป็นองค์ประกอบแกน (core element)

ในนิวซีแลนด์ สภาการศึกษาผู้ใหญ่แห่งชาติ ได้จัดตั้งคณะกรรมการพิเศษสำหรับการเรียนรู้ตลอด

ชีวิต โดยมีหน้าที่ทบทวนการจัดการทรัพยากรเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตควบคู่ไปกับนโยบายความเสมอภาคทางสังคมของรัฐบาล สำหรับค่านิยมปฏิบัติการ (working definition) ของคณะกรรมการพิเศษ “การศึกษานอกระบบจะเกิดขึ้นในหลาย ๆ ลักษณะมันจะแตกต่างกันไปจากการศึกษาที่ไม่เป็นทางการในแง่ที่ว่า สมาชิกในชุมชนเป็นผู้ริเริ่มเพราะมองเห็นความจำเป็นของการเรียนรู้...”

เราจะเห็นว่า นโยบายการศึกษาต่อเนื่องของประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคจะแตกต่างกันไป แต่อย่างไรก็ตาม มีตัวชี้ที่ชัดเจนว่าประเทศต่าง ๆ ได้พยายามริเริ่มโปรแกรมการศึกษาต่อเนื่องเพื่อสนองความต้องการของกลุ่มผู้เรียนต่าง ๆ ในประเทศของตนเอง โครงสร้างขององค์กร การบริหาร เครื่องมือ และการจัดการของสถาบัน

การจัดการศึกษาต่อเนื่องจะแตกต่างกันไปในแต่ละประเทศ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเป้าหมายและจุดมุ่งหมายของโปรแกรม ในทำนองเดียวกัน การใช้โครงสร้างขององค์กร เครื่องมือบริหารและการจัดการสถาบันในฐานะระบบการสอนจะแตกต่างกันไปด้วย

ในออสเตรเลีย มีวิทยาลัยภาคเรียนในรัฐต่าง ๆ โดยใช้โรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นสถานที่จัดการเรียนการสอน สถาบันเหล่านี้จะดำเนินการภายใต้เจ้าหน้าที่ของแผนกการศึกษา แต่จะแยกการบริหารออกจากการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคกลางวัน นอกจากนี้

ยังมีสถาบันที่จัดการศึกษาผู้ใหญ่ต่อเนื่องควบคู่กันไปด้วยคือ วิทยาลัยเทคนิคและการศึกษาต่อ (The Technical and Further Education Colleges) วิทยาลัยดังกล่าวจะเชื่อมกับวงการอุตสาหกรรม และให้การศึกษาคือเนื่องในระดับปริญญาตรีของรายวิชาสั้น ๆ ที่มุ่งเพิ่มมิติทักษะทางวิชาชีพและปรับปรุงความรู้ทางเทคโนโลยีให้กับผู้มาเรียน วิทยาลัยเหล่านี้ยังเปิดสอนวิชาต่าง ๆ ทางสันตนาการ ซึ่งรวมถึงโปรแกรมงานอดิเรก การฝีมือ กิจกรรมการแสดงออกและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยออสเตรเลีย และวิทยาลัยการศึกษาชั้นสูงก็จัดโปรแกรมการศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษาต่อเนื่องเช่นเดียวกัน ผู้สมัครเรียนส่วนใหญ่จะสมัครเรียนวิชาพัฒนาอาชีพเป็นส่วนใหญ่ แต่ก็มีผู้สมัครเรียนในรายวิชาทั่วไปเช่นเดียวกัน

ในช่วงปี ๑๙๖๓ รัฐบาลบังกลาเทศ (ขณะนั้นยังเป็นปากีสถานตะวันออก) ได้จัดตั้งหน่วยการรู้หนังสือผู้ใหญ่ในแผนกการศึกษาและได้ทดลองโครงการการศึกษาผู้ใหญ่โดยร่วมมือกับสถาบันพัฒนาชนบทใน Comilla ปัจจุบันมีโปรแกรมการศึกษานอกระบบในประเทศที่มีลักษณะเป็นการศึกษาต่อเนื่อง บางโปรแกรมจัดโดยรัฐบาลและบางโปรแกรมก็จัดโดยองค์กรเอกชน

เครื่องมือของสถาบันสำหรับการนำโปรแกรมเหล่านี้ออกปฏิบัติ จะมีลักษณะของระบบการบริหารโครงการ เนื่องจากหลายโปรแกรมจะอยู่ในระหว่างการทดลอง โครงการเหล่านี้รวมถึงโครงการพัฒนา

ชนบทของมหาวิทยาลัย Chittagong โครงการศึกษานอกระบบ ของ Suravi โครงการช่วยตัวเองของ วิทยาลัย A.H, Bogra สถาบัน การศึกษาทางไกลแห่งบังกลาเทศ โครงการชุมชนโรงเรียน โครงการ ส่งเสริมการศึกษาของมหาวิทยาลัย เกษตรแห่ง Kotwali Thana, Mymensingh และศูนย์ทรัพยากร การศึกษาหมู่บ้าน

ในประเทศไทย กรมการศึกษา นอกโรงเรียนได้จัดตั้งขึ้นในกระ- ทรวงศึกษาธิการในปี ๑๕๗๕ กรม การศึกษานอกโรงเรียน มีหน้าที่ รับผิดชอบ ต่อการวางแผนวิจัย และประสานกิจกรรมต่าง ๆ กับ หน่วยงานเอกชนและหน่วยงาน ของรัฐฝ่ายอื่น ๆ

การเตรียมการของสถาบัน อาจจะเป็นแบบง่าย ๆ โดยตั้งอยู่ บนรูปแบบของการบริหารโครงการ เช่น ในประเทศด้อยพัฒนากว่าใน ภูมิภาค หรืออาจจะเป็นแบบค่อนข้างยากและซับซ้อน โดยตั้งอยู่บน พื้นฐานของโครงสร้างองค์การแบบ เป็นทางการ เช่น ในประเทศที่ พัฒนาแล้วในภูมิภาค

ความร่วมมือ การติดตามผลและ การประเมินผลโปรแกรมการศึกษา ต่อเนื่องระหว่างหน่วยงาน

เราอาจจะสังเกตจากข้างต้น ว่า มีหน่วยงานและองค์การจำนวนมากที่เกี่ยวข้องกับโปรแกรมการ ศึกษาต่อเนื่องของแต่ละประเทศ ในขณะที่กระทรวงศึกษาธิการมีความรับผิดชอบที่สำคัญต่อการ ให้การศึกษาต่อเนื่อง กระทรวง อื่น ๆ ก็อาจจะมียุทธศาสตร์สำคัญ เช่นเดียวกัน อาทิ กระทรวงเกษตร

กระทรวงทรัพยากรมนุษย์ ตลอด หน่วยงานของเอกชน

ประสบการณ์ของมาเลเซีย อาจเป็นกรณีตัวอย่างในมาเลเซีย ประเภทและองค์ประกอบที่สำคัญ ของการศึกษานอกระบบจะดำเนินการ โดยกระทรวงและหน่วยงาน ของทางราชการ ดังนี้

๑. กระทรวงพัฒนาการแห่ง ชาติและชุมชน

๑.๑ แผนกพัฒนาชุมชน

๑.๒ สภาความไว้วางใจ

สำหรับชนเชื้อชาติต่าง ๆ

๒. กระทรวงเกษตร

๒.๑ แผนกเกษตร

๒.๒ แผนกสัตว์บาล

๒.๓ แผนกประมง

๓. กระทรวงสาธารณสุข

๔. กระทรวงเยาวชน วัฒนธรรม และกีฬา

๕. กระทรวงแรงงานและ กำลังคน

- แผนกกำลังคน

๖. กระทรวงสวัสดิการ

๗. สำนักนายกรัฐมนตรี

- แผนกความสัมพันธ์แห่ง ชาติ

- สถาบันรัฐประศาสน- ศาสตร์

๘. กระทรวงข่าวสาร

๙. กระทรวงมหาดไทย

๑๐. กระทรวงที่ดินและ เหมืองแร่

โปรแกรมการศึกษานอก ระบบของมาเลเซียที่นำออกใช้ ในระดับชนบท โดยแผนกพัฒนา ชุมชนของกระทรวงพัฒนาการแห่ง ชาติและชุมชนรวมถึงการพัฒนา ชุมชน (เช่นห้องสมุดในชนบทการ

รู้หนังสือแบบใช้การได้ ชั้นเรียน ศาสนาอิสลามและการฝึกอาชีพ) และกิจกรรมพัฒนาครอบครัว (เช่น บริการก่อนวัยเรียน คหกรรม- ศาสตร์และการศึกษาชีวิตครอบครัว) โปรแกรมส่งเสริมการศึกษา ของกระทรวงเกษตรรวมถึงบริโภค ศึกษา การจัดการบ้าน และกิจกรรม การหารายได้ วิชาหน้าที่พลเมือง และศีลธรรม บริการทางวิชาชีพศร ประมง สัตวบาล และโปรแกรม ของกระทรวงสาธารณสุขจะเกี่ยว ข้องกับการสุขภาพ สุขภาพใน ครอบครั้ว และโภชนาการศึกษา

ในระดับภูมิภาคและระดับ ชาติ โปรแกรมการศึกษานอกระบบ จะจัดในสถาบันการศึกษา โปรแกรม ดังกล่าวรวมถึงการฝึกอบรม ทักษะ ทางวิชาชีพ การฝึกอบรมทางการ ก้า การฝึกอบรมการจัดการกระทำกับ ข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ และการ ฝึกอบรมเยาวชนแห่งชาติ โปรแกรม เหล่านี้ส่วนใหญ่จะได้รับการสนับสนุน จากแผนกกำลังคนและกระ- ทรวงเยาวชนกีฬาและวัฒนธรรมและ องค์การเอกชนอื่น ๆ ส่วนการศึกษา เพื่อสอบรับประกาศนียบัตรระดับ ต่าง ๆ จะจัดโดยหน่วยงานของ เอกชน

แต่ละหน่วยงานจะจัดการ ศึกษาประจำการให้กับเจ้าหน้าที่ของ ตัวเองสถาบันรัฐประศาสนศาสตร์ จะจัดระบบการสอนแบบมอดูลาร์ ในรายวิชาต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กับงาน บริการสาธารณะศูนย์ส่งเสริมการ ศึกษาและการศึกษาต่อเนื่อง ของมหาวิทยาลัย Pertanian ได้จัด ฝึกอบรมชาวนาและเจ้าหน้าที่ส่ง

เสริมในสาขาที่สัมพันธ์กับงานของเขา ศูนย์ฝึกอบรมการพัฒนาชุมชนได้จัดสอนรายวิชาต่าง ๆ ให้กับเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนและหัวหน้างาน และแผนกความสามัคคีแห่งชาติได้จัดให้มีกิจกรรมความสามัคคีระหว่างชนในชาติ

ในอินเดีย กิจกรรมในขอบข่ายการศึกษาเรื่องเด็กและผู้ใหญ่นอกกระบวนโรงเรียนเรียกว่าการศึกษานอกกระบวน เพื่อความสะดวกได้แบ่งออกเป็น การศึกษานอกกระบวน (สำหรับเด็กที่อยู่นอกโรงเรียน ซึ่งเป็นกลุ่มอายุระหว่าง ๖-๑๔ ปี) กับการศึกษาผู้ใหญ่ โปรแกรมการศึกษานอกกระบวนทั้งหมดประกอบด้วยกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะเกี่ยวข้องกับเด็กนอกโรงเรียน ผู้ใหญ่ที่อยู่นอกมหาวิทยาลัย และ/หรือวิทยาลัย และขอบข่ายของการศึกษาต่อเนื่อง กิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้จะดำเนินการโดยหน่วยงานต่าง ๆ ดังนี้

๑. หน่วยงานที่รับผิดชอบต่อการศึกษานอกกระบวน ซึ่งประสานกับการประถมศึกษาสำหรับเด็กอายุ ๖-๑๔ ปี ที่ไม่ได้เรียนอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษา

๑.๑ กระทรวงพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

๑.๒ รัฐบาลของรัฐ

๑.๓ สถาบันอิสระ เช่น สภาแห่งชาติว่าด้วยการวิจัยและการฝึกอบรมทางการศึกษาและสถาบันการวางแผนและบริการการศึกษาแห่งชาติ

๑.๔ หน่วยงาน อาสาสมัคร

ในประเทศไทย การศึกษาจะถูกมองเป็นกระบวนการตลอดชีวิต

ซึ่งประกอบด้วยมูลฐานศึกษา ข่างและรายละเอียดและการฝึกอบรมทักษะ และการศึกษานอกกระบวนซึ่งรวมถึงกิจกรรมการศึกษาและการฝึกอบรมเพื่อให้การศึกษาในชั้นมูลฐาน ตลอดจนการศึกษาที่จัดสอนนอกเหนือไปจากการศึกษาในระบบ เช่น

๑. โปรแกรมการรู้หนังสือแบบเบ็ดเสร็จ

๒. โปรแกรมการศึกษาต่อเนื่อง

๒.๑ โปรแกรมการศึกษาแบบเบ็ดเสร็จ

๒.๒ โปรแกรมการศึกษาทางวิทยุและไปรษณีย์

๒.๓ การศึกษานอกกระบวนสำหรับบุคคลภายนอก

โปรแกรมที่ให้ข่าวสารและรายละเอียดแก่ประชาชน เพื่อให้มีความรู้ทันต่อพัฒนาการใหม่ ๆ ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และการเปลี่ยนแปลงทางสังคม รวมถึงศูนย์การอ่านห้องสมุดเคลื่อนที่ หน่วยสอดทัศนูปกรณ์เคลื่อนที่ พิพิธภัณฑสถานวิทยาศาสตร์ และประวัติศาสตร์ธรรมชาติ ห้องฟ้าจำลอง วิทยุศึกษา โปรแกรมโทรทัศน์และวีดีโอ

โปรแกรมสำหรับฝึกอบรมทักษะมีดังนี้

๑. โปรแกรมกลุ่มสนใจ (ใช้เวลาไม่น้อยกว่า ๓๐ ชั่วโมง)

๒. การฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้น (๑๐๐-๓๐๐ ชั่วโมง) รวมถึงอุตสาหกรรมศิลป์ กหกรรม-ศาสตร์การบริหารธุรกิจ

๓. การฝึก อบรมระยะยาว (๔-๕ เดือน) เช่น ผลผลิต

ทางเกษตร

๔. โปรแกรมการฝึกอบรมเฉพาะอย่าง

๒. หน่วยงานที่รับผิดชอบสำหรับจัดโปรแกรมการรู้หนังสือสำหรับผู้ใหญ่ เช่น การศึกษาของชาวนา การศึกษาของคนงาน การรู้หนังสือแบบใช้การได้ และโปรแกรมพิเศษสำหรับสตรีในชนบท โปรแกรมสวัสดิการสตรีและการพัฒนากีฬา

๒.๑ กระทรวงพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

๒.๒ รัฐบาลของรัฐ

๒.๓ องค์การอาสาสมัคร

๓. หน่วยงานที่รับผิดชอบสำหรับโปรแกรมการศึกษาต่อเนื่อง

๓.๑ กระทรวงข่าวสารและกระจายเสียง

๓.๒ รัฐบาลของรัฐและมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ที่อยู่ภายใต้กระทรวงพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (รายวิชาทางไปรษณีย์ที่นำไปสู่การรับปริญญา)

๓.๓ กระทรวงพัฒนาการทรัพยากรมนุษย์ (มหาวิทยาลัยเปิด)

๓.๔ คณะกรรมการมัธยมศึกษา (โรงเรียนระบบเปิด (มัธยมศึกษา))

๓.๕ กระทรวงกลาโหม (การศึกษาประจำการสำหรับบุคลากรของกระทรวงกลาโหม)

๓.๖ วิทยาลัยเอกชน (เตรียมสอบเข้าเรียนในวิทยาลัยอาชีพเทคนิค เตรียมสอบเข้ารับราชการ) และ

๔. หน่วยงานที่รับผิดชอบ
สำหรับโปรแกรมการส่งเสริม เช่น
การส่งเสริมการเกษตร การส่งเสริม
สุขภาพ การส่งเสริมการสหกรณ์

๔.๑ หน่วยงานพัฒนา
ภายใต้กระทรวงของรัฐบาลกลาง
และรัฐบาลของรัฐ

ในญี่ปุ่น โปรแกรมการ
ศึกษานอกระบบอาจแยกประเภท
ได้ดังนี้

๑. โปรแกรมการเรียนทาง
สังคมศึกษา ซึ่งจัดโดยกระทรวง
การศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรม
และคณะกรรมการการศึกษาท้องถิ่น เช่น โปรแกรมครอบครัวศึกษา การศึกษาสตรี การศึกษา
เยาวชน การศึกษาผู้ใหญ่ และการ
ศึกษาสำหรับผู้สูงอายุ

๒. โปรแกรมการเรียนซึ่ง
จัดโดยหน่วยงานสาธารณะส่วน
ท้องถิ่น และกระทรวงอื่น ๆ นอก
เหนือจากกระทรวงการศึกษา วิทยา
ศาสตร์ และวัฒนธรรม เช่น

๒.๑ ชั้นเรียนวิชานารคา
และการดูแลเด็ก (กระทรวงสุขภาพ
และสวัสดิการสังคม)

๒.๒ โปรแกรมการเรียน
รู้สำหรับการปรับปรุงชีวิตในชนบท
(กระทรวงเกษตรป่าไม้) และ

๒.๓ โปรแกรมการเรียน
ที่จัดโดยเทศบาล เช่น รายวิชาเกี่ยว
กับความเข้าใจระหว่างประเทศ

๓. โปรแกรมที่จัดโดยองค์
การอาสาสมัคร และวงการอุตสาหกรรม
บริการการศึกษา

๓.๑ โปรแกรมการเรียน

รู้สำหรับเยาวชน ผู้ใหญ่และสตรีที่
จัดโดยองค์การทางสังคมศึกษา
อาสาสมัคร เช่น สมาคมผู้ปกครอง/
ครู สมาคมแม่บ้าน YMCA และ

๓.๒ โปรแกรมการเรียน
รู้ที่จัดโดยวงการอุตสาหกรรมการ
บริการการศึกษา เช่นทักษะ/พัฒนา
การสำหรับภาษาและคอมพิวเตอร์
การศึกษาวัฒนธรรมทั่วไปสำหรับ
วรรณคดีคลาสสิกและการวาดภาพ
โยคะ การปรุงอาหาร และกีฬา

๔. รายวิชาส่งเสริมการศึกษา
ที่จัดโดยโรงเรียนมัธยมศึกษา มหา
วิทยาลัยและวิทยาลัยยูนิเวอร์สำหรับ
ประชาชนทั่ว ๆ ไป

๕. โปรแกรมการศึกษา
นอกระบบในการศึกษาเทคนิค
อาชีพ เช่น

๕.๑ โรงเรียนฝึกอบรม
พิเศษและโรงเรียนทั่วไป ภายใต้
การดูแลของกระทรวงการศึกษา

๕.๒ สถาบันการฝึกอบรม
อาชีพภายใต้กระทรวงแรงงานและ

๕.๓ เครื่องอำนวยความสะดวก
สวดวงการฝึกอบรมทางวิชาชีพ
สำหรับชานาหนุ่มสาวที่จัดโดย
กระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมง

๖. โปรแกรมการศึกษา
นอกระบบโดยทางวิทยุและไปรษ
ณีย์

ในฟิลิปปินส์ กรมการศึกษา
ต่อเนื่องแห่งกระทรวงการศึกษา
และวัฒนธรรมจะเป็นผู้รับผิดชอบ
ในการวางแผน กำหนดนโยบายและ
กิจกรรมการติดตามผลการศึกษา

นอกระบบ ตั้งแต่ปี ๑๙๘๕
การเน้นของการศึกษานอกระบบ
จะเน้นโปรแกรมคู่มือการเรียนรู้หนังสือ
แบบให้การได้ และการพัฒนาทักษะ
ความเป็นอยู่ นอกจากโครง
การที่ดำเนินการโดยโปรแกรม
เหล่านี้แล้ว กรมยังได้นำโปรแกรม
และโครงการพิเศษออกใช้ เช่น
การเผยแพร่ความรู้ทางวิทยาศาสตร์
และเทคโนโลยีสำหรับกิจกรรม
นอกโรงเรียนที่ออกแบบสำหรับคน
หนุ่มสาว การศึกษานอกระบบ
สำหรับสตรี การทำการศึกษาของ
ผู้ปกครองให้เข้มแข็งขึ้น และการ
นำระบบการพัฒนาการศึกษาแบบ
ประสานงานสำหรับปรับปรุงคุณภาพ
ชีวิตออกใช้

กิจกรรมภายใต้โปรแกรม
การศึกษาต่อเนื่องที่กำลังนำออกใช้
ในประเทศจะมีลักษณะต่าง ๆ
ดำเนินการโดยกระทรวง หน่วยงาน
และองค์กรเอกชนต่าง ๆ จาก
การที่มีหน่วยงานหลายหน่วยงาน
ปฏิบัติงานในด้านนี้ ทำให้มีความ
จำเป็นต้องมีการประสานงานขึ้น
เพื่อทำให้กิจกรรมการดำเนินงาน
การศึกษาต่อเนื่องมีประสิทธิภาพ
มากที่สุด

แปลและเรียบเรียงจาก Organiza-
tion and Management of Con-
tinuing Education
เขียนโดย Tun Lwin ใน Bullitin
of the Unesco Principal Regional
Office for Asia and the Pacific
Number 28, September 1987